

Sygn. akt VIII U 791/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Teresa Kalinka
Protokolant	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2020 r. w Gliwicach

sprawy G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 14 maja 2020 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) Sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 791/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 maja 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz. U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu G. S. przyznania prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie spełnił przesłanek określonych w art. 4 powołanej ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy podkreślił, że ubezpieczony wprawdzie legitymuje się ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym i ukończył 60 lat życia, jednak nie wykazał, że przepracował 15 lat w warunkach szczególnych w rozumieniu przedmiotowej ustawy, bowiem ZUS nie zaliczył mu żadnego okresu takiej pracy.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony G. S. wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie do takiej pracy organ rentowy winien mu zaliczyć okres jego zatrudnienia od 2 września 1986r. do 19 listopada 2009r. i od 18 lutego 2010r. do 23 marca 2020r., na stanowisku telemontera na powierzchni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy podkreślił, że odwołujący na okoliczność wykazania charakteru swojej pracy

w powyższych okresach nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych ani też świadectwa pracy ze stosownym zapisem, w tym zakresie. Niezależnie od tego, w toku procesu ZUS podkreślił, że odwołujący nie wykazał wykonywania pracy w warunkach szczególnych po dniu 31 grudnia 2008r., natomiast wykonywana przez niego praca telemontera może być rozpatrywana w kategoriach pracy określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony G. S., urodzony (...), w dniu 22 kwietnia 2020r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 14 maja 2020r. odmówił przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Uzasadniając wskazał, że odwołujący po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony wykazał ponad 25 lat pracy ogółem, a jednocześnie nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia od 2 września 1986r. do 19 listopada 2009r. i od 18 lutego 2010r. do 23 marca 2020r., na stanowisku telemontera na powierzchni, ponieważ nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach ani też świadectwa pracy ze stosownym zapisem, w tym zakresie.

Sąd ustalił, że w dniu 6 lipca 2020r. (...) Grupa (...) wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w okresie od 2 września 1986r. do 31 grudnia 2008r. na stanowisku telemontera na powierzchni, tj. pracy określonej w wykazie A, dział VIII, poz. 20, pkt 13 zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r., w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

W oparciu o wyjaśnienia odwołującego, oraz zeznania świadków słuchanych w sprawie IV P 315/17, Sąd ustalił, że ubezpieczony w trakcie całego zatrudnienia w KWK (...), a w szczególności w spornych okresach. był pracownikiem oddziału zajmującego się utrzymaniem systemu łączności telefonicznej w nadziemiu kopalni. Faktycznie w tym czasie pracował w brygadzie remontowej razem z innymi telemonterami. Jego praca w tym zakładzie polegała na remontach, naprawach linii telefonicznych zarówno nadziemnych, jak i podziemnych oraz wewnątrz budynków, podłączaniem aparatów telefonicznych i zakładaniem nowych numerów telefonów. Nie zajmował się konserwacją centrali telefonicznej, gdyż do tego przeznaczona była inna brygada. Ubezpieczony w trakcie realizacji swoich zadań wchodził na słupy telefoniczne, jak również do studzienek kablowych. Z kolei aparaty telefoniczne podłączał wewnątrz pomieszczeń. Jego praca w trakcie całego trwania spornych okresów nie ulegała zmianie.

W oparciu o akta Sądu Rejonowego w Zabrzu, sygn. akt IV P 315/17, Sąd ustalił, że wyrokiem z 20 października 2017r., Sąd Rejonowy, w punkcie pierwszym, nakazał Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B., sprostowanie świadectwa pracy G. S. z 23 marca 2017r., w ten sposób, że powód wykonywał pracę telemontera na powierzchni.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych (k.25), przesłuchania ubezpieczonego (k.27), a także akt organu rentowego i akt sprawy IV P 315/17, dołączonych do akt niniejszej sprawy. Przeprowadzonym dowodom Sąd przyznał walor wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego G. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018r., poz. 1924 z późn. zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast po myśli art. 3 ust. 1 i 4 ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z art. 3, ust. 7, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Za takich pracowników uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z kolei zgodnie z art. 49 powoływanej ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Analiza treści cytowanego przepisu art. 49 prowadzi do wniosku, że regulacja ta znajduje zastosowanie w stosunku do osób, które nie wykonywały pracy po dniu

31 grudnia 2008r. oraz legitymują się wymaganym 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

W kwestii nabycia emerytury pomostowej na podstawie ww. regulacji wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z 13 marca 2012r. (w sprawie II UK 164/11), gdzie podkreślił, że: „Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009r. Z kolei osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).”

Powyższe oznacza, że kryterium weryfikacji szczególnego charakteru prac wykonywanych do dnia 31 grudnia 2008r. stanowią przepisy nowej ustawy, tj. ustawy o emeryturach pomostowych, a nie dotychczas obowiązujące, tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Bezpośrednią konsekwencją tego jest obowiązywanie wykazu prac w warunkach szczególnych z ustawy o emeryturach pomostowych z 19 grudnia 2008r. W wykazie tym brak jest pracy telemontera, zatem wykonywaną przez niego pracę w takim charakterze nie można łączyć z pracą wymienioną we wspomnianym wykazie.

W mniejszej sprawie ostatecznie nie było przedmiotem sporu, że ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948r., osiągnął wymagany wiek 60 lat, posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy.

Przedmiotem sporu było natomiast, czy ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, a jeżeli nie, to czy wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

W związku z powyższym ubezpieczony, aby spełnić pierwszy z powyższych warunków, tj. wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, po dniu 31 grudnia 2008r., winien wykazać, że w okresie od 1 stycznia 2009r. do 23 marca 2020r. choćby przez krótki okres czasu wykonywał taki charakter pracy. Z kolei aby spełnić warunek posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), musiałby wykazać, że w trakcie całego trwania zatrudnienia w latach 1986 – 2008, wykonywał taki charakter pracy przez 15 lat.

W wykazie tym brak jest stanowiska telemontera, zatem wykonywaną przez niego pracę w spornych okresach należy przyporządkować do jednego z rodzajów pracy wymienionych we wspomnianym wykazie.

Przechodząc do dalszych rozważań należy podkreślić, że w ocenie Sądu przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, iż ubezpieczony nie spełnia obu tych warunków, bowiem wykonywana przez niego w latach 1986 – 2020 praca telemontera nie może zostać uznana za pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. ustawy o emeryturach pomostowych. W konsekwencji ubezpieczony nie wykonywał takiej pracy po dniu 31 grudnia 2008r., ani też nie wykazał co najmniej 15 lat takiej pracy.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego we wszystkich spornych okresach, nie odpowiada żadnej z kategorii prac wymienionych w załącznikach do ustawy

o emeryturach pomostowych, które stanowią wykaz prac w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze. Pracy telemontera nie wymieniono w żadnej pozycji wykazu prac w warunkach szczególnych (załącznik nr 1), ani też w żadnej pozycji wykazu prac o szczególnym charakterze (załącznik nr 2).

Równocześnie w ocenie Sądu prace wykonywane przez ubezpieczonego na stanowisku telemontera, nie są tożsame z żadnym rodzajem prac wymienionych pod powyższymi pozycjami, zarówno wykazu nr1, jak i wykazu nr 2, gdzie nie wymieniono prac choćby o zbliżonych warunkach do pracy wykonywanych przez odwołującego na ww. stanowisku.

Reasumując, ubezpieczony nie wykazał, że po dniu 31 grudnia 2008r. świadczył pracy w warunkach szczególnych o której mowa w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie wykazał też 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych

o której mowa w art. 49, wobec czego brak jest podstaw do przyznania świadczenia w oparciu o oba te przepisy.

Spełnienie pozostałych przesłanek nie było ostatecznie sporne.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

(-) Sędzia Teresa Kalinka